

STUDENTEN WEEKBLAD

7de JAARGANG.

N°. 12.

REDACTEUREN: D. A. DE FREMERY, M. J. GRANPRÉ
MOLIÈRE, J. H. TELDERS, J. P. VALKEMA BLOUW,
R. VER LOREN VAN THEMAAT.

DOONDERDAG

22 DEC. 1904.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f 3,50, bij voornitbetaling f 3,— per jaar. De jaargang loopt van 4 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen. Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Eerstvolgende REDACTIE-VERGADERING ten huize van den heer R. VER LOREN VAN THEMAAT, Oostsingel 86, op Dinsdag 11 Januari '05, des middags om 4 uur.

BERICHT.

Het volgend nummer verschijnt na de Kerstvacantie.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Wat er in de Tweede Kamer over de P. S. gezegd is.

In de Tweede Kamer zijn een paar zoo ongemotiveerde afkeurende dingen over het onderwijs aan den P. S. gezegd, dat ik die wel eens even zou willen releveeren.

Alles 13 December 1904, door den heer Van Foreest.

We zien dan op blz. 616 der Handelingen der Staten-Generaal.

Als oorzaken van het dure werken der Waterstaats-ingenieurs zegt de heer Van Foreest:

„In de eerste plaats meen ik dat de oorzaak ligt in de opleiding welke onze ingenieurs krijgen, welke voor de practische uitoefening van hun vak zeer ongeschikt is. De jongens toch gaan met hun 13de, 14de jaar naar de hogere burgerschool, leeren daar heel veel en komen daarna, op enkele uitzonderingen na, die op een drilschool zijn klaargemaakt, na 5 jaar te Delft. Daar leeren zij weer een massa boekengeleerdheid en theorie, om eindelijk, wanneer zij een eindhdiploma gekregen hebben, nog niet eens aangesteld te worden tot ingenieur, maar weer voor een vergelijkend examen staan, waarop hij benoemd wordt, die daarop de hoogste cijfers heeft verkregen; zoodat de ingenieur, die dan eindelijk benoemd is, van practische kennis van de uitoefening van zijn vak absoluut nog niets weet.

Nu zou ik daartegen nog niet zoo groot bezwaar hebben, wanneer de geest, de methode van het onderwijs aan de Polytechnische School in een andere richting werd gegeven dan geschiedt, wanneer aan de jeugdige aanstaande ingenieurs steeds werd voorgehouden, dat in de allereerste plaats voor een bekwaam ingenieur noodig is, dat hij de zuinigheid betracht en dat de groote kunst hierin bestaat, om voor zoo weinig mogelijk geld een zoo solied mogelijk werk te leveren.

Wanneer dat het geval was, dan geloof ik, dat de practische kennis — het verstand komt immers met het ambt — bij degenen die eenigen practischen zin hebben, wel zou komen, maar naar wat ik er van gezien en gehoord heb, is dat niet het geval, maar is integendeel de geheele geest van het onderwijs aan de Polytechnische School doortrokken van een soort grootdoenerij. Daar wordt toch aan de jeugdige ingenieurs niet geleerd zuinigheid, maar mooi maken, mooi doen.”

Als tweede oorzaak komt de geweldige bureaucratie.

De derde volgt hier:

„Wel moet er rekening worden gehouden met het meer en meer toenemend proletariaat van in Delft studeerenden. In Delft neemt het aantal studenten sterk toe en daar allen geen betrekking kunnen krijgen als ingenieur of fabriekschef, zijn zij soms als reiziger of agent van een of andere fabriek werkzaam. Dan bestaat er verleiding voor den ingenieur om als clubgenoot A. of vriend B. of tijdgenoot C.

komt vragen of hij niet eens een goede bestelling kan krijgen, dat de ingenieur voor die verleiding bezwijkt en dan komt er in de bestekken, dat dit of dat verlangd wordt, hetgeen misschien beter of goedkooper elders te verkrijgen ware geweest.”

Mij dunkt dat 't nooit kwaad kan, de bezwaren tegen de P. S. ingebracht eens onder oogen te zien, al geloof ik nu niet, dat in dit geval sterk spijkers met koppen geslagen zijn.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Uit het Studentenleven.

III.

„College”.

Nergens is het conservatisme zoo sterk, als op de Engelse hoogeschoolen. Er zijn in Engeland wel vele inrichtingen, waar hooger-onderwijs gegeven wordt, doch een specialen studententoestand, als vorm van ontwikkeling, treft men slechts aan te Oxford en Cambridge, de universiteitssteden. Dat zijn instellingen, waar nog vormen, gewoonten en gebruiken in zwang zijn gebleven, die sterk aan middeleeuwsche toestanden herinneren.

Voornamelijk komt dit, en 't wordt ook sterk in de hand gewerkt, door de manier waarop de studenten gehuisvest zijn, n.l. in de „Colleges”.

Een College is een lichaam, een vereeniging, die door een charter gemachtigd is, landerijen en woningen te bezitten, en dat dan bestuurd wordt volgens statuten, die gehandhaafd en uitgevoerd worden door een „head” en „fellows”.

Hun ontstaan hebben ze gewoonlijk te danken aan particuliere weldadigheid. Want voor dien tijd waren de studenten gewoonlijk door en door arm. Zoo zelfs, dat er vaak gebrek geleden werd, of dat de studie opgegeven moest worden bij gebrek aan contanten. Rijk gewordenen vroegeren studenten wilden dan de armeren steunen, en deden dat, op de voor dien tijd zeer practische manier, door het oprichten van een tehuis, of door schenkingen aan een reeds bestaand. Soms waren er ook wel in 't land hoogwaardigheidsbekleeders, die een college stichtten in de hoop, zoodoende mede te kunnen werken tot het aankweken van godsdienstzin bij studenten. Ook meende men wel dat het belang van het onderwijs er door gebaat zou worden.

De colleges waren gebouwen, waarin opgenomen werden studenten van alle faculteiten, zonder onderscheid of voorkeur. Alleen moet men tegenwoordig, om opgenomen te worden, voor sommige colleges een examen afleggen, dat in moeilijkheid tamelijk wel overeenkomt met ons eindexamen H.B.S., doch er wordt daar Latijn en Grieksch bij vereischt.

De leefwijze in zulk een college is, niettegenstaande de groote rijkdommen, waarover tegenwoordig de meesten, dank zij herhaalde milde schenkingen, beschikken, tamelijk eenvoudig, en er heerscht een strenge discipline. Dit was in de Middeleeuwen en in de latere tijden ook nog wel, van groote waarde, in verband met de ruwheid van de tijden en de toen bijna algemeen heerschende wanorde. Want evenals aan andere universiteiten in dien tijd, bijv.

la Sorbonne, waren de Engelsche vaak het tooneel van hooglopende ruzie en bloedige gevechten tusschen de studenten onderling en misschen wel nog erger tusschen de studenten en de burgers, die toen nu niet bepaald op den naam van vreedzaam konden aanspraak maken.

In Oxford schijnt het wel 't allerergst geweest te zijn, tenminste moord en doodslag waren er, volgens de geschiedschrijvers, niet zeldzaam als gevolg van de straatgevechten. Dat was in de 13de eeuw, toen nog de meeste studenten meer apart op kamers woonden, want die kamerstudenten hielden nog het ergste huis, en er was geen toezicht op te houden, of geen discipline op uit te oefenen.

Daar werd toen tamelijk wel een einde aan gemaakt in 1432, toen de overheid ingreep en ieder student gedwongen werd, op straffe van voor een tijd in de gevangenis gezet te worden, in een „college” te gaan wonen. Van dien tijd af dateert dan ook de groote opkomst en latere bloei van de colleges. Het heeft een enormen invloed uitgeoefend op de universiteit, op allerhande manier. Zoo maakten de colleges een einde aan de daar heerschende wanorde; ook aan de groote uittochten van studenten, die zoo nu en dan plaats vonden, waarbij dan een groote groep van studenten zich afzonderde, 't zij om rustiger te gaan werken, 't zij om godsdienstredenen, en zich dan neerzette in een naburige stad. Deze uittochten hadden vooral vaak hevige vechtpartijen ten gevolge, en deden ook aan de universiteit zelf veel afbreuk. Door het gedwongen wonen in colleges werd ook dit onmogelijk, en meteen kreeg de overheid zoo noodig meer vat op de studenten. Ook werd in 't begin 't onderwijs er zeer door gebaat, daar men zoo veel beter toezicht en leiding geven kon.

Maar er is een bezwaar gekomen. Langzamerhand zijn de colleges de Universiteit gaan overvleugelen. Het zwaartepunt van het academisch leven is overgebracht naar de colleges, of liever, zij zelf hebben gezorgd dat het zwaartepunt van het academisch leven naar hun inrichtingen verplaatst werd. De universiteit is eigenlijk totaal verdwenen en bestaat nog maar wat in naam; 't is nu niets anders als een verzameling van colleges, die tamelijk eigenmachtig zijn en bijna geheel op zich zelf staan. Zij hebben nu hun *raison d'être* verloren en danken hun bestaan nog alleen maar aan het groote prestige, dat ze in de Engelsche samenleving genieten, want de colleges zijn oude eerwaardige instellingen en 't is een eer om in een van die opgenomen geweest te zijn. Vaders sturen dan ook hun zoons gewoonlijk ook naar die colleges, waarvan ze zelf lid zijn geweest.

Hun bestaan wordt ook nog bestendig door de ontzagelijke rijkdommen waarover de meesten beschikken, zoowel in landerijen als in geld.

Het bestuur van zoo'n college berust bij het „head”, een gekozen persoon, die de opperste leiding heeft bij alles wat de inrichting enz. betreft, maar die zich niet rechtstreeks zelf met het geven van onderwijs belast of inlaat met het handhaven van de tucht. Hij wordt in alles bijgestaan door de „fellows”, een aantal van de oudere gegraduateerde leden van een college, die er een jaarlijksch inkomen van genieten van 100—400 pond. Vroeger mochten deze fellows, evenals alle andere leden van een college niet trouwen, wat nu niet zoo'n bijster goeden invloed bleek te hebben, zoodat een 40 jaar geleden dat coelibaat voor hen opgeheven werd.

Deze fellows worden gekozen door de leden van de college uit de „Tutors”, dat zijn eigenlijk al de oudere gegraduateerde leden, de personen die onderwijs geven. Er zijn er gewoonlijk een tamelijk groot aantal van in zoo'n college, een tweehonderd. Dat stelsel van onderwijs geven door de Tutors is juist het fatale, want zoo'n Tutor, al heeft die nu een examen gedaan, is nu juist niet altijd de geschiktste persoon, om wat hij weet, ook goed aan anderen mede te deelen. En toch van den Tutor moet de undergraduate het hebben. Het is voor iederen student bij zijn komst noodzaak, dat hij zich de hulp en steun verzekert van een Tutor, die hem met raad en daad helpt en dient bij zijn studies, die hem onderwijst en helpt bij de voorbereiding van examens, en die ook toezicht over hem houdt.

De Engelsche student staat vreeselijk onder toezicht. Van wege het college is er de tutor die, behalve onderwijzend en steunend, ook als controle optreedt, maar dan ook zijn er nog personen, die namens de universiteit controleeren en nagaan of de student zich wel op het rechte pad bevindt en dat is de „Proctor”, zoodat de student daar vreeselijk onder de plak zit.

's Avonds om half acht gaat de proctor met helpers de

stad rond, om te zien of de undergraduate niet in cafe' zitten, en of ze zich wel goed gedragen enz. En dan zijn er nog allerlei bepalingen van wat ze wel mogen doen en wat niet. Eens per dag moeten ze naar de kerk toe, wat nauwkeurig wordt gecontroleerd. Ieder college heeft gewoonlijk een eigen kerk. De studenten mogen, gewoonlijk geen wijn drinken aan tafel; ze moeten een bepaald costuum dragen, waar ze niet van mogen afwijken; ze moeten 's avonds om negen uur reeds thuis zijn; 't is hen verboden op straat te rooken of in een dogcar te rijden - een undergraduate mag zelfs niet biljarten.

Voor al deze zaken kan de student beboet worden door den proctor, of namens het college en kan hem zelfs het verblijf aan de universiteit ontzegd worden.

Typisch is nog, dat de studenten, wanneer zij examen doen, dit moeten doen op zwarte schoenen, en dat het hun verboden is te knikkeren op straat.

Een Engelschman is nogal trotsch op zijn instellingen van onderwijs, en slechts weinige stemmen zijn er die op gaan en durven aantoonen het verderfelijke dat er in de college schuilt, in dat onvrije. Ze zijn te diep geworteld in 't Engelsche leven, dan dat ze er gemakkelijk uitgeroeid zouden kunnen worden, of dat het mogelijk is eenige ingrijpende verbeteringen er aan te brengen. Men wordt er opgevoed tot „gentleman”, zegt men, „en dat is voldoende”; en, vergelijkende met het Duitsche onderwijs en toestanden, wordt er gezegd: „Men zal moeten toegeven, dat het Duitsche onderwijs bij het Engelsche verre achterstaat vooral wat betreft moreel toezicht en discipline”. Alsof men menschen geschikt maakt om de maatschappij in te gaan, door ze hun geheele jeugd en de jongelingsjaren onder streng toezicht te houden.

Ik geloof dus niet, dat de Engelsche toestanden voor een Hollander, zoo gewend aan zijn vrijheid, erg aantrekkelijk zijn.

DE F.

Het XI^{de} Lustrum van het D.S.M.G. „Apollo”.

Zoals reeds de vorige week met een enkel woord vermeld werd: de Apollo-feesten zijn in alle opzichten volkomen geslaagd; zij waren schitterend en geen wanklank heeft ook maar één oogenblik de jubelende feestvreugde kunnen verstoren. Kan het ook anders, waar het bestuur zich zoo veel moeite en tijd getroostte om de plannen in elkaar te zetten en waar vooral ook de heer F. C. Kist deze plannen zoo uitstekend heeft weten uit te voeren. Hulde daarom aan dit bestuur, aan dezen hoofd-binnencommissaris en niet te vergeten ook aan het bestuur der Sociëteit Phoenix, dat zoo welwillend zijne zalen heeft afgestaan en deze zoo gastvrij heeft geopend.

Deze feesten hebben ook weer bewezen, dat de leden van ons Corps nog wel wat voor de vereenigingen over hebben, dat de leden nog wel weten feest te vieren; want zonder animo van de zijde der groote massa had dit lustrum nooit met zooveel luister kunnen gevierd worden.

Misschien zal dit verslag ook hen, die nu niet mede genoten hebben, voor een volgende keer weten op te wekken.

Nadat dan de leden en oud-leden, de directeur der P. S. en de secretaris van den Raad van Bestuur, de Wethouders der gemeente Delft, de Senaat van het D. S. C. en de besturen der corpsvereenigingen, de afgevaardigde van het A. S. M. G. „J. P. Sweelinck”, (tot onzen grooten spijt waren andere afgevaardigden van de bevriende corpsgezelschappen verhinderd,) nadat deze allen in de oude concertzaal van den Stads Doelen waren vereenigd, hield de president, de heer W. J. Modderman, zijne openingsrede. In hartelijke woorden heette hij alle aanwezigen welkom; hij gaf een kort verslag van de geschiedenis der laatste 5 vereenigingsjaren, zette het tegenwoordige streven der vereeniging uiteen en memoreerde de band tusschen de P. S. en de gemeente Delft aan de eene en het Corps en zijne vereenigingen aan de andere zijde. Daarop volgde een kort antwoord van den heer Gomperts uit naam der oud-leden, van den directeur der P. S. en van den oudsten der wethouders, welke allen bedankten voor de uitnodigingen, den wensch uitspraken, dat de vereeniging nog lang mocht groeien en bloeien en de feesten een waardig besluit van dit XI^{de} lustrum zouden vormen.

Daarna volgde de uitstekend geslaagde matinée van

kamer-muziek in de concertzaal van den Stads Doelen. Hier heeft men kunnen hooren, dat onze vereeniging zeer goede krachten onder hare leden heeft of heeft gehad. Het waren de heeren C. Boeke in de sonate van Kor. Kuiler en J. E. Biljardt vooral in de Rapsodie van J. Brahms, die het meeste tot het succes bijdroegen. Jammer dat de eerste, vermoed door de groote drukte als secretaris der vereeniging, zich niet zoo wist te geven als gewoonlijk; toch wist hij allen mee te slepen.

Na afloop spoedde ieder zich naar de zalen der societeit „Phoenix”, om het gezellig samenzijn daar voort te zetten onder de hoede van onzen trouwen vogel en de opwekkende toonen van een strijkje.

Op de leeszaal hield het bestuur eene receptie, welke zeer druk bezocht werd. Het bestuur stond na korten tijd als bedolven onder de kransen, waaronder die der Delftsche jonge schoonen vooral opviel. Van deze zijde werd ook nog een fraaie dirigeerstok geschonken, welke door mejuffrouw M. Goekoop van Nelle met eenen keurigen speech werd overhandigd, als herinnering en bewijs van de groote sympathie, die vooral van deze zijde voor onze vereeniging wordt gevoeld.

Tegen 6 uur liepen de zalen leeg en kort daarna vereenigde zich het bestuur met zijne gasten op de eetzaal aan een diner, hetwelk volgens zeggen zeer gezellig moet geweest zijn. Tegen 12 uur begon een zeer geanimeerde kroegjool; van achter de officieele tafel werden verschillende speeches ten gehoor gebracht, waarvan vooral die van het oud-lid, de heer Gomperts groot succes hadden. Na de sluiting van het officieele gedeelte noodigde deze allen dan ook uit om aan den officieelen tafel plaats te nemen, waaraan met graagte werd gehoor gegeven. Hoewel de volgende dag voor velen weer veel drukte zou brengen, bleef men tot vroeg in den morgen bijeen. Jammer dat het Eerste-jaar wat vecht-lustig was!

Voor den tweeden dag stond als eerste feestelijkheid het diner met dames op de bovenverdieping der Societeit Phoenix op het programma. Eerst had echter de generale repetitie voor het orkest en het koor in den Stads Doelen plaats; deze was wel wat te lang en vergde wel wat te veel van de niet meer frissche krachten der medewerkers.

Het aantal feestgenooten aan genoemd diner was boven verwachting veel, wat zeer zeker gedeeltelijk te wijten was aan de welwillendheid van den heer en mevrouw Modderman om te chaperonneeren, waardoor velen de vurig verlangde toestemming, mede te doen, kregen. Hoe men zich aan de andere tafels geamuseerd heeft, zou ik niet precies kunnen zeggen, maar wel weet ik, dat de tafel in het dispuut allergezelligst was en dat dames en heeren met genoegen zich nog lang deze uren zullen herinneren.

Om 8 uur waren allen weer tegenwoordig in de concertzaal van den Stads Doelen tot bijwonen van het invitatiesymphonie-concert en even later hield het bestuur met zijne gasten onder een donderend Io-vivat zijnen intocht in de zaal.

Ook deze uitvoering mocht aller goedkeuring wegdragen. De soliste, mejuffrouw C. Delbeek gaf — vooral na de pauze — blijk van eene goede stem en juiste voordracht. Gaat zij op den ingeslagen weg voort, dan is het wel te verwachten, dat Nederland op dit gebied weer eene groote zangeres rijker zal zijn. Vooral bleek dit uit haar laatste nummer — Lied van B. Zweers — waarmede zij dan ook geweldig succes mocht verwerven.

Over koor en orkest zal ik maar niet veel zeggen; dit laat ik beter aan een ander over, zoo hij er lust in mocht gevoelen. Ook past hier nog een woord van dank aan den heer C. van de Wall, die door zijnen ijver getoond heeft veel voor onze vereeniging te voelen en door zijne uitstekende leiding een welverdiend applaus mocht verwerven.

De aanbieding van kransen door het koor en door de vereeniging heeft bewezen, dat ook deze hem in eere weten te houden. Ook de vereeniging mocht hier weer blijken van waardeering ondervinden door de aanbieding van kransen door den Senaat van het D. S. C. en door den afgevaardigde uit Amsterdam met eenige hartelijke woorden.

Als besluit van de officieele feesten had een uitstekend geslaagd en geanimeerd bal plaats. De zaal was bijna te klein om alle dansende paren te bevatten. Ook het souper was ontzettend gezellig en druk bezocht. Na den afloop tegen 6 uur 's morgens verzamelden zich nog vele feestvierenden op de societeit, waar door velen nog zeer lang nagefeest werd.

En hiermede kom ik aan het eind van mijn verslag; zooals men ziet zijn deze feesten van het begin tot het eind een reuzensucces geweest. Moge het D. S. M. G. „Apollo”

nog lang bestaan en nog vele zulke feesten kunnen geven. Apollo toch houdt vooral den band tusschen corps en burgerij levendig door zijne jaarlijksche uitvoeringen met bal na. Laat daarom ieder deze vereeniging ook steunen tot haar bloei en zijn eigen genoegen. Moge dit feest er weder toe bijgedragen hebben om dezen band te versterken en laat het het eerste zijn in de rij van vele volgende feestelijkheden, zooals het de kroon en het laatste van vele vorige was.

F. R. B.

Almanak.

Vrijdag 16 December zijn we weer een Almanak rijker geworden met alle plechtigheden, die bij dat heuglijk feit behooren.

Voor ons is het eerst begonnen toen de redactie statiglijk haar intrede kwam doen in de kroeg, maar voor dien tijd waren al zeer goede jongleur's-toeren verricht en ernstige oogenblikken doorleefd.

De Almanak dan is der Societeit aangeboden bij monde van den heer Koch, die een zeer te waardeeren uitleg gaf, en ons ook allerlei wetenswaardigheden buitendien vertelde over Apollo, samenstellen eener senaat, oudewijvepraat en vele andere. Zoolang ik zijn schoon stemgeluid niet heb tot opluistering doe ik het beste me van weergeven van den indruk te onthouden, want dat was de clou.

Ik voel me ook gedwongen iets over den Almanak te zeggen, maar 't is een moeilijk ding. Een Almanak is een raar ding; we kunnen er niet zonder leven en maken er iets zoo mooi en veelzijdig mogelijks van, we willen haar maken tot uiting van wat er omgaat in ons studentenleven.

Het critiseeren, waarnaar we een almanak beoordeelen moeten is dan ook, of dit er zuiver in weergegeven is.

We vragen niet naar allerhoogste kunstwaarde, we vragen naar typische stukken; dit alles natuurlijk alleen met betrekking tot mengelwerk en varia, de rest is ieder jaar gelijk, behalve de kalender, die dit jaar eens niet grappig was.

Om op het mengelwerk terug te komen, hoezeer ik ook hooge kunstwaarde niet als vereischte beschouw, vind ik toch prettig een enkel vrij goed stuk aan te treffen.

En dan treft me ten eerste het sprookje van prins Zongoud als staande boven gemiddeld mengelwerkpeil.

De gedachte is niet banaal, de uitwerking werkelijk zeer goed, al is allerlei invloed onzer moderne dichters wel wat al te duidelijk.

Ook de inhoud van het andere meer massale stuk, „Ondergang” is goed, al is de stijl hier en daar wat pompeus.

Van de kleinere gedichtjes kan ik „Sonnetje” waardeeren. Des Professor's Fluch is niet onaardig, maar zot als uiting van de algemeene neiging van Nederlanders die geen Duitsch kennen, toch Deutsche gedichten te schrijven, alleen omdat de gebrekkige vorm daardoor minder opvalt.

De teekeningen van Moeke met het werkelijk alleraardigste liedje en het schutblad zijn ook zeer goed, evenals de hoofden boven de vereenigingen.

In jaren is er niet zulk een keurige band geweest.

Eenige portretten van professoren en een beginblad voor het verslag der Polytechnische School versieren verder het geheel.

's Avonds werd het feest voortgezet met opluistering van de hoogleraren Dr. De Haas en Van Swaay en van de leeraren Dr. H. de Vries en de heer Van der Bilt.

Na een welkomstwoord van den praeses der almanakredactie heeft de heer De Vries ons gesproken over in graphische samenstellingen wetenschappelijk onderlegde boerinnen; Prof. De Haas over vioolspelen en dank aan het D. S. C. verschuldigd. Prof. Van Swaay over electriche tractie door uitstrooming. De heer Van der Bilt over jeugtherinneringen op de societeit Phoenix.

Ook de almanakredactie van den jare 1805 liet zich niet onbetuigd en gaf ons allerhanden interessante mededeelingen uit haar honderdjarig studentenleven.

Verder vele officieele speeches die bewijzen van een conservatisme in redevoeringen. De hulde aan den heer Waltman is een van die periodiek terugkeerende verschijnselen, die door hun werkelijke reden van bestaan om zijn groot hart voor de zaak, een zeer aangename mos worden.

Maar 't oogenblik van scheiden naderde. In triomf voerden we onze geestelijke leiders door onze kroeg toen verdwenen

ze en was 't officieele gedeelte geëindigd, maar 't feest duurde nog lang en kreeg meer en meer een prettige intimiteit.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

Nederland en Zuid-Afrika.

Eenigen tijd geleden besprak ik hier de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Jongeliedenvereniging, haar streven waardeerende, hoezeer ik ook haar burgerschool-jongens-achtigheid beneden ons peil vind en hoe weinig ik ook begreep, hoe een dergelijke vereniging wenschte te propaganderen in Delft. Toen dan ook de heer Hengelaar mij antwoordde, dat de hoofdreden der oprichting was, dat jongelui, „veel liever lid zijn van een vereniging die door personen van gelijken leeftijd en ervaring bestuurd wordt, terwijl men ook zelf de kans heeft, ook eens in het bestuur te komen”, meende ik, dat deze kinderachtige reden genoeg zou zijn om de Delftsche studenten te doen weten, dat dat een vereniging was, waar ze niet thuis hoorden.

Doch nu doet de vereniging opnieuw van zich hooren en schijnt ernst te maken: 16 December, Dingaansdag, hield ze een propaganda-vergadering in de Stads Doelen. Door omstandigheden toen verhinderd daar te komen en tegen de oprichting eener afdeeling P. S. der Vereniging te spreken, wilde ik hier even op de zaak terugkomen.

Hoe staat het er mee?

We hebben alleen het nut der zaak voor oogen. Doch de belangen van kleine jongens zijn andere dan die van ouderen. Jongens zullen meer het fantastische, idealistische element der zaak zien; 't is goed ook reeds in hen belangstelling op te wekken.

Maar wij behooren niet meer bij hen thuis; wij moeten ernstiger, kalmer, de zaak onder oogen zien.

Wanneer wij een dergelijke zaak behartigen willen, zijn we één in ons streven met de N. Z.-A. V. en niet met een vereniging, die zich slechts uitstrekt over jongelieden.

Was er nu geen andere mogelijkheid Zuid-Afrika te steunen, ik zou niet tegen de N. Z.-A. J. B. werken, doch er bestaat het plan hier in Delft de afdeeling P. S. der Ned. Zuid-Afr. Vereniging, die in 1903 is opgeheven, wederom op te richten. Daarom zou het mij zeer spijten, zoo Zuid-Afrika-enthousiasten in overijling zich bij de Jongelieden Bond hadden aangesloten.

Bewaar uwe krachten voor het ernstiger streven, dat was het slechts wat ik u zeggen wilde.

Na de vacantie kom ik op deze zaak terug.

R. VER LOREN VAN THEMAAT.

Prof. Bolland's avond-college.

Een korte herinnering voor hen, die er waren, is misschien niet ongewenscht.

De Wetenschap is nooit volmaakt, is in eeuwigdurende verandering, dit is een harer bestaansvoorwaarden. Daar-teenover de wijsheid, die innerlijk zich steeds gelijk blijft. De ouden misten veel van onze kennis, toch is hun filosofie in wezen hetzelfde, wat ook nu nog de grootste denkers denken. Woorden, als die van Plutarchos, dat gehoorzaamheid aan God en volgzzaamheid aan de Rede hetzelfde is, kunnen ook nu nog beaamd worden. En zoo vele andere. De oude christenen, voornamelijk de filosofische school van Philo van Alexandrië, kwam tot resultaten, die ook nu nog bevredigen, geeft ons een hoogere kijk op de dogma's der christelijke kerk.

Vragen we ons af, of 't mogelijk is, dat we zelf naar ons eigen begrip een beteekenis in hun woorden leggen, in plaats van uitleg te geven, dan moet het antwoord zijn: we doen beide, de instelling is anders, maar het begrip is één.

Augustinus zeide: ons verstand zelf is als 't ware een beeld der drieënheid: Rede, natuur, geest, kennis der natuurwetten, is kennis van onzen eigen geest. Ken uzelf, beteekent niet, ken uwe gebreken, maar ken het goddelijke, het ware is in u. Ons Ik is de mikrokosmische weerspiegeling van den makrokosmos. Men kan ook zeggen: God is

de oneindige goddelijkheid buiten tegenover mij. En hieruit volgt al weer het infame der beschuldiging als zoude Hegel zich zelf god vinden: Eindigheid in ons kan nooit oneindigheid worden. Zelfkennis is de weg tot kennis Gods's.

BOEKBESPREKING.

Schoonheids- en Kunstonderwijs voor het Volk.

Hervorming van het teekenonderwijs
door J. D. Ros, leeraar aan de academie
van beeldende kunsten te 's Gravenhage.

De schrijver geeft eerst een beknopt overzicht van de geschiedkundige ontwikkeling van het teekenonderwijs.

Rousseau was de eerste die zijn afkeer van het toen bestaande teekenonderwijs, dat hoofdzakelijk bestond in het copieeren van teekeningen, te kennen gaf. De gebroeders Dupuis te Parijs (1835) vervingen de copieermethode door een andere, die bestond in het teekenen van ijzerdraadmodellen en meetkundige lichamen, en enkele voorwerpen uit het dagelijksch leven. Ook deze methode gaf geen goede resultaten, daarom werd in 1853 in Frankrijk een commissie benoemd met het doel om op te sporen, welke de beste wijze was om kunst te onderwijzen, zoo ook in België. In beide landen werd de methode-Dupuis afgeschaft.

De meetkundige draadfiguren waren nu overbodig, en werden tegen verminderden prijs in Holland verkocht, waar ze nu bij het teekenonderwijs dienst doen.

In 1897 werd in Nederland een commissie benoemd door de vereniging voor teekenonderwijs. Het resultaat van hunne onderzoekingen was het volgende: Het onderwijs in het teekenen op de lagere scholen moet blijven een stelselmatig handteekenen, gevestigd op meetkundigen grondslag, daar de eenvoudigste meetkundige figuren de grondvormen zijn van wat het dagelijks leven te aanschouwen geeft en om hun elementair karakter meer dan andere voorbeelden geschikt zijn voor het begin."

Het doel van het onderwijs in het handteekenen is het oefenen van oog en hand, en het ontwikkelen van den smaak. Het nateekenen van wandplaten en meetkundige figuren vindt de heer Ros al heel weinig geschikt, om den smaak bij kinderen te ontwikkelen. Deze methode behoeft dan ook dringend verbetering. Op vele scholen in het buitenland, en op enkele bijzondere scholen in Holland wordt dan ook een geheel nieuwe onderwijsmethode in toepassing gebracht, die uitstekende resultaten oplevert.

De schrijver geeft nu een schema van de wijze, waarop hij wil, dat het teekenonderwijs op de lagere scholen zal worden gegeven. Hij gaat nauwkeurig na, hoe de natuurlijke ontwikkeling der kinderen is op het gebied der teekunst, en streeft er na, het onderwijs daarmee zoo volledig mogelijk in harmonie te brengen. De ontwikkeling van het kunstgevoel bij de kinderen is voor hem hoofdzaak: bij de keuze zijner modellen neemt hij voornamelijk die voorwerpen, die de jeugd boeien en tevens leerzaam voor hun zijn.

Het kind van 3 jaar begint reeds te teekenen; laat het maar begaan, het is nog tevreden met eigen arbeid: dan komt een kritieke periode, wanneer het kind iets begint te begrijpen van het gebrekkige zijner teekeningen: het wordt dan tijd, om op voorzichtige wijze haar ontwikkeling te gaan leiden: men teekene voorbeelden voor de kleinen, maar op de manier die aan henzelf eigen is; want hierin alleen is het kind in staat zijn phantasieën, zijn droomen en denken, kortom zijn geheele individualiteit uit te drukken.

Schrijver wil dan ook op de lagere school beginnen met het vrije teekenen uit het geheugen; afgewisseld met boetseer-oefeningen in klei, en kartonarbeid, (Fröbel-methode).

De onderwijzer kan beginnen met kinderlijke tafereeltjes op het bord te teekenen. Later kunnen die kinderen beginnen met het nateekenen van vlak gedroogde en eenvoudig gevormde bladeren; die langzamerhand vervangen worden door torren, schelpen, opgezette visschen etc.

Het is wenschelijk, dat de geteekende voorwerpen nog eens uit het geheugen worden overgeteekend, om te zien, of de hoofddruk in het geheugen is gebleven, en of het voorbeeld begrepen is.

(Zie vervolg Tweede Blad.)

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 22 DECEMBER 1904. No. 12.

Later gaan de kinderen over tot het teekenen van eenvoudige gebruiksvoorwerpen: mandjes, stoelen, kistjes etc. Hiertoe is het noodig dat de perspectische- en verlichtingsverschijnselen uitvoerig besproken en aanschouwelijk aangetoond worden, waarbij de geometrische figuren van nut kunnen zijn. Eindelijk gaan de kinderen over tot het teekenen naar natuurvormen, als takken, planten, bloemen, visschen, opgezette vogels, etc.

Het op deze wijze gegeven teekenonderwijs geeft verrassende resultaten; schrijver doet daarom een beroep op „allen die het onderwijs liefhebben, 't met ons volk ernstig meenen, en bijzonder op de teekenonderwijzers, opdat zij hun eigen zaak ter hand mogen nemen en hun onderwijs mogen hervormen.”

Verder wijst de schrijver op de wenschelijkheid, dat de schoollokalen worden versierd, zoodanig dat ze er voor het oog aangenaam uitzien, en dat er voorwerpen aanwezig zijn die ontwikkelend kunnen werken op het aesthetisch gevoel van de kinderen. Een bijzondere aantrekkelijkheid geven ook bloemen, aquariums en terrariums.

Tenslotte wijdt de heer Ros nog een woord aan het gebrekkige teekenonderwijs op de Hoogere Burgerschool e. a. en de afwezigheid van dit onderwijs op de Gymnasia. Wat het kunstnijverheidsonderwijs betreft, dit is in Nederland vrijwel verwaarloosd; dit wijdt schrijver daaraan, dat aan de kunstnijverheidsscholen geen practische werkplaatsen zijn verbonden.

Ziehier een kort uittreksel van dit lezenswaardige boekje. Het is niet het streven van den schrijver geweest, om iets geheel nieuws op dit gebied te zeggen, maar om het beste van de tegenwoordige stroomingen in het teekenonderwijs in verband met de aesthetische opvoeding, samen te vatten.

Wij hopen van harte dat hij er iets goeds mede zal uitwerken.

G. M.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

D. C. S. V.

Openbare Studenten-Vergadering.

Even deel ik nu vast mede, dat de Delftsche Christen-Studenten-Vereeniging den 18den Januari a. s. een Openbare Vergadering hoopt te organiseren, toegankelijk voor alle ingeschrevenen aan de P. S., in de Loge-Zaal (Choorstraat).

Spreker: Dr. J. A. Cramer uit Den Haag over: „Natuur en Beschaving”.

Nadere bijzonderheden zullen na de vacantie nog bekend gemaakt worden.

C. BOEKE.

CORRESPONDENTIE.

Aan B.

Uw stuk kan niet worden opgenomen. Voor een korte bespreking van het gebruikte boek houden wij ons aanbevolen.

AGENDA.

DEN HAAG.

Vrijdag 23 Dec. Ned. Tooneel: „Vriendinnetje”; 8 uur.

Zaterdag 24 Dec. Fransche Opera: „Louise”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 23 Dec. Groote Schouwburg: „De referendaris-titulair”; 8 uur.

Zaterdag 24 Dec. Tivoli-Schouwburg. Haarlemsch tooneel: „Mea culpa”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Te huur:

een net gemeubileerde Kamer met
frissche Slaapkamer.

Adres VOLDERSGRACHT 26.

Te huur tegen 1 Januari:

een zeer net gemeubileerde Zit- en Slaap-
kamer. ook als Maandkamer.

Adres VERVERSDIJK 16, (over de Choorstraat).

Abonneert u op:

„SPORTKRONIEK”

Weekblad voor Sport.

Verschijnt Donderdags.

Abonnementsprijs f 4,— per jaar (bij vooruitbetaling).

Uitgever:

J. WALTMAN JR. - DELFT.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners. Dinners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.
Pilsener Urquell. Spatenbier.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.

Studententypen. Studentenleven.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr., Binnenwatersloot.

Klikspaan Studententypen,

6e DRUK,

welke eenige jaren was uitverkocht,

met 12 teekeningen van JOHAN BRAAKENSIEK.

Gebonden f 1,90.

Klikspaan Studentenleven,

7e DRUK,

met 12 teekeningen van JOHAN BRAAKENSIEK.

Gebonden f 1,90.

Serie Geïllustreerde Briefkaarten van de Polytechnische School,

waarin reeds zijn verschenen de volgende nummers:

1. Gebouwen Oude Delft-zijde.	19. Gebouw voor Natuurkunde en Electrotechniek. Zuidoostzijde.
2. Beneden-bibliotheekzaal.	20. Noordoostzijde.
3. Teekenzaal Decoratieve kunst.	21. Noordwestzijde.
4. Binnenplaats Hoofdgebouw.	22. Oostzijde.
5 6. Vestibule Hoofdgebouw. 2 stuks.	23. Zuidzijde.
7. Hoofdgebouw.	24. Gebouwen in vogelvlucht.
8. Hoofdgebouw achterzijde.	25. Zaal voor praktische oefeningen B ₂ .
9. Hoofdgebouw met aangrenzende gebouwen.	—
10. Gebouw voor scheikundige Technologie.	26. Gebouw voor Geodesie. Zuidzijde.
11. Gebouw Vestzijde.	27/28. Zaal voor praktische oefeningen. 2 stuks.
12/13. Bibliotheekzalen. 2 stuks.	—
14. Laboratorium Scheikundige Technologie.	29/30. Gebouw voor Bacteriologie. 2 stuks.
15. Scheikundig Laboratorium.	—
16. Gebouwen Verversdijk. Doorkijk tusschen de ver- schillende gebouwen.	31. Gebouw Microchemie.
17. Bibliotheek afd. Werktuigbouwkunde.	32. Vestibule voorm. Ind. Instelling.
18. Een der teekenzalen van de werktuigb. afdeeling.	33. Een der teekenzalen der Waterbouwk. afdeeling.

Deze Serie wordt geregeld met nieuwe nummers aangevuld.
Prijs per stuk f 0,03.

Uitgave van J. WALTMAN Jr., Delft.
BINNENWATERSLOOT 33.